

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	18 kor.
Negyedévre	4 »
Helyben hához bérve:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 »
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hető és
szombat utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, november 14.

Földet a kisembernek.

(K. Ö.) Ámbár a politikai válság hátterbe szorít minden más ügyet, foglalkozunk kell azokkal a mozgalmakkal, melyek abból a célból indultak meg, hogy az ország közgazdaságát alkalmas módon emeljék. Ezek között a mozgalmak között figyelemreméltó a Magyar Gazdaszövetségnek a földhasznóbérlő szövetkezetek országsszerte való szervezésére irányuló akciója.

A földhasznóbérlő szövetkezetek célja a kisembert földhöz juttatni. Eddig ki volt zárva annak a lehetősége, hogy a kisgazdák nagyobb bérlőhöz jussanak. A bérlők resteltek a fáradságot, hogy több gazdával elszámoljanak. De figyelembe jött az anyagi biztosíték is. A kisgazdák egyenként nem képesek azt a biztosítékot adni, mint a nagybérlő. A kisgazdák ezen úgy iparkodtak magukon segíteni, hogy alkalmi egyesületekbe léptek. De ezek nem igen tudtak boldogulni. Törvényes és jogi formával nem rendelkezvén, tulságos mérvben érvényesült az egyén önkénye és fegyelmezetlensége, minek következtében ezeknél az alkalmi egyesületeknél már eleve ki volt zárva az a szilárd alap, mely a boldogulás feltétele. Nincs is ezeknek az alkalmi egyesületeknek jövőjük.

A szövetkezeteknek ellenben szilárd

alapjuk van, melyet a szövetkezeti törvény meghatároz. Működésüket alapszabály irányítja, ami a fegyelemnek iskolája. Korlátlan felelősséggel alakulván a hasznóbérlőknek teljes anyagi biztosítékot tudnak adni. A hasznóbérlők részéről támasztott követelések között az anyagi garancia a legfőbb. A földhasznóbérlő szövetkezetek ezt a követelést a maga egészében teljesítik. A másikat, melyet a hasznóbérlők a föld megművelését illetően szoktak támasztani, a szövetkezetek bizonyára sikeresebben tudják megoldani, mint a hasznóbérlők. Általános a panasz a bérlői földek kizárását illetően. A földhasznóbérlő szövetkezetek egyenesen kizárják ennek a lehetőségét. Egyik feladatuk lévén az észszerű és intenzív gazdálkodási rendszer meghonosítása, az ország mezőgazdasági kulturájának megbecsülhetetlen szolgálatot tesznek.

Itt van azután a földéhség kérdése. Mennyi társadalmi baj zúdított már reánk ez a földéhség! Az alföldi nagy mezőgazdasági sztrájkok azért tudtak annyira embert felizgatni, mert folyton azt hallotta mondani, hogy joga van földre és Várkonyi, az alföldi mozgalmak felidézője, most újból azt prédikálja, hogy el kell venni az uraktól és papoktól a földet és azt a népnek adni. Mi csak egyféle földéhséget ismerünk, azt, mely a földhöz való ragaszkodásban és szeretetben nyilvánul. De a szerzési vágyak az a for-

mája, melyet Várkonyiék hirdetnek, nem egyéb kapzsiság és rablásnál. A nemes értelemben vett földéhséget mi minden uton előmozdítani törekszünk. A földhasznóbérlő szövetkezetek ezt a kérdést is megoldani segítik. Bár tagjainak földet tulajdonul nem szereznek, de hozzásegítik a kisembert, hogy földet bérlőre kapjon, hogy megművelhessen egy rögtön a haza szeretett földjéből, mely táplálja. Már nem lesz neki az a vágya, hogy vándorbotot ragadjon és idegenben keresen boldogulást.

A szociális kérdés egy fejezete nyer itt megoldást. Haszna lesz belőle a társadalomnak, mely megmenekül egy turbulens elemtől. Haszna lesz belőle a hasznóbérlőknek, kiknek vagyonállaga szövetkezeti művelés mellett növekedik és lehetővé teszi a föld urainak, a püspököknek és káptalanoknak is, hogy a társadalmi munkából kivegyék a maguk részét. De nagy haszna lesz belőle a kisembernek is, ki a szövetkezetek útján megélhetést és nyugalmat lel. Bátran elmondhatjuk, hogy a földhasznóbérlő szövetkezetek a társadalmi béke eszközei. Ezek útján megteremtjük azt a társadalmi osztályt, mely a pusztuló parasztságot lesz hivatva pótolni és melyet a szociáldemokrácia tulkapásai és féktelenkedéseivel szemben nem nélkülözhetünk.

A Magyar Gazdaszövetség akciója tehát minden hazafias tényező pártolására érdemes.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Kigyó csipés.

Irta: Szentirmay.

Az internátuskertből vidám, gondtalan nevetés hangzott ki az utcára. A képezdésznők, növendékek sétáltak kint a kisebbek czizásdit játszottak, néhányan Feluzia kisasszony mellé mentek ki, valami történetet beszéltek nekik.

A nagyobb képezdésznők holmi regényhősökről, divatos sonkajúrról, jourokról álmodoztak, csak Janka, egy magas sudár termetű szép barna leány állt tőlük külön. Szép fejét a falnak támasztva, némán nézte a telfutó klemtiszt, s gondolatai messze kóvályogtak. — Istenem, hát igaz lenne, azért küldött apám az internátusba, hogy szétválasszon bennünket, Sándort és engem? — Érthetetlen előttem nővére levele, miért ajánlja nekem a nyugodt zárdai csendet? Csak nem akarják, hogy belépjek apácának? Hisz amikor Sándor megkérte a kezemet, apám mosolyogva egyezett bele s most meg Margit néném ilyenformán nyilatkozik?

Itt valami rejlik a dologban, de majd nyitára jövőök. Előtte hasztalan titkolódnak.

— Janka, Janka, — nem hallja, — hallasz a kisasszony haragos szava, aki kinem állhatta Jankát, mert véletlenül nem tudott hizelegni neki és a kezét csókolni, amit Feluzia kisasszony annyira szeretett. — A leány hirtelen visszafordult s bátran szemed közé nézett a nevelőnőnek.

Bocsánat kedves kisasszony, — de nem hallottam, hogy hívni tetszett! —

— Mit különcködi mindig, a többiek szépen sétálgatnak, maga meg itt ábrándozik, — igazán okosabban tenné, ha nővére levelét a szívére venné.

— Hah, — szisszent fel Janka, — kedves kisasszony helyesli nővérem tervét?

— Miért ne — válaszolá amaz, — utóbbvégre maga a fennhéjázó természetével, göggyével úgy sem lesz boldog a világban itt, majd megtörik büszkesége és jó apáczá válnék magából.

— Belőlem, — sohasem lesz apáczá! Nem kedves kisasszony, én nem óhajtom a látszólagos nyugalmas csendet. Én fiatal vagyok, élni akarok, élvezni a szépet, a jót vőlegényem mellett, ki egykor férjem leendő.

— Vőlegénye mellett, — nevezett gúnyosan a hölgy, hol a vőlegénye, miket eszel összevissza, — hát nem azért jött ide, hogy később belépjen egy zárdába. Édes atyja aláírta a lemondási bizonyítványát, melyben megengedi a zárdába lépést.

— Kedves kisasszony, hogy beszélhet így, hiszen azért hozott apám ide, hogy az esküvőig itt legyenek, ne kelljen mostoha nővérem kizárását tűrni, most jelölt gyanánt szerepelek? — Nem, lehetetlen, apám így nem csálhat meg, ő szeret engem és Sándor is, ő sem engedné meg ezt a csalást. S a szegény leány forró fejét közé szoritotta.

— Maga Sándort emleget, — talán Rédey

Sándort — az én unokaöcsém? — Ah, nem is tudtam. Nagyszerű viszony! — Hát azt hiszi maga képzeldő teremtés, hogy Rédey Sándor a fess, előkelő, nagy karrierű katonatiszt elveszi magát, egy magkereskedőnek a leányát. Nohát ebből, én biztosítom semmi sem lesz.

Janka ijjesztő halványsággal hallgatta végig a kiállhatatlan hölgy kárörvendő szavait, nem sirt, nem jajveszékelt csak állt némán, mereven.

— Különb is — folytató a kisasszony Sándor már vőlegény és mennyasszonya a maga mostoha nővére, ki előkelő származásával megüti a mértéket, mit Sándor állása megkíván.

— Egy iszonyu gondolat ciklázott át Janka agyán, — de nem ért rá vele foglalkozni, mert a kínzástól még nem volt elég, a nevelőnő, tovább folytatta a beszédjét.

— Igen Margit lett Sándor mennyasszonya, magával csak tréfáltak, én kívántam ezt így, én értem — aki megakartam törni, a büszkeségét, mert nem tudtam tűrni, hogy velem egy bankár leányával maga ne legyen alázatos.

— És apám, az én jó apám, aki mindig kedves tubiczájának hívott engem, nem lépett közbe, beleegyezett ebbe a gyalázatos ármányba? Kérdé — vagy inkább nyögé Janka.

— Édesapja? Édesapja nem tehetett semmit hisz az én apám kezei között van. — Megbukott érti, — semmije sincs, csak a mostoha nővér vagyona mint anyai örökség maradt meg. Atyja most az apám bankjában van. — Maga szegény leány nincs semmije sem. — Nos hát

Ultimátum a portához.

Konstantinápoly: Az összes nagykövetek ma tanácskozást folytattak a magyar-osztrák nagykövetség palotájában. Ahol egyhangulag elhatározták, hogy ultimátumot intéznek a portához, amelyben ismertetik a maczedóniai pénzügyekre vonatkozó követeléseket. Együttal az ultimátumban figyelmeztetik a portát, hogy elutasítás esetén *fottatüntetés* lesz. A nagyhatalmak hajói Mitilené előtt fognak megjelenni. Csapatok fognak partra szállni, néhány hivatalt, így a vámhivatalokat megszállják. Főparancsnok a rangban legidősebb admirális lesz, de valószínűleg úgy intézik, hogy egy angol admirálisra essék a főparancsnokság.

A püspöki kinevezési jog.

Katholikus lapársunk, az *Esztergom* e cím alatt a következőket írja:

Most, mikor minden alkotmányosan gondolkodó ember törvénytelennek minősíti a kormány intézkedéseit, s legujabban a főispánok kinevezését is; egyes bölcseknek látszani akaró jogászművek nyilván megütözték az új öt püspök kinevezetésén, azt mondván: hisz ha a főispánok kinevezését törvénytelen eljárásnak tartjuk, annál inkább kell törvénytelennek tartanunk a főpapokét, mert azokat is a király nevezte ki a kormány ellenjegyzése mellett. Igen ám, csak hogy ezek a jeles urak igen nagy tapasztalatlanságot, jobban mondva járatlanságot árulnak el az egyházi tudományuk terén, mert tudniok kellene először is azt, hogy az egyház, mint jelenleg a magyar állam, ex-lexben nincs és nem is lehet; másodsor pedig, hogy a király nem mint alkotmányos fejedelem, hanem mint legfőbb kegyur nevezi ki a püspököket.

A magyarországi 1848 ik évi 31-ik törvény-cikk alapján ugyanis minden püspököt a király nevez ki miniszteri ellenjegyzés mellett. A 6. §-ban szó van a végrehajtó hatalomról, melyet a király miniszterei által fog gyakorolni; a 7. §-ban azonban a püspöki kinevezés ki van véve, ezt a király magának tartja fenn, mint legfőbb kegyur. Királyunk tehát ama kinevezési joggal él, melyet a szentszék is elismert a concordatumban.

Hiába beszélnek ilyenformán a főpapok törvénytelen kinevezéséről, ezeket e tekintetben a főispánokkal egy kategóriába vonni nem lehet; azért sem, mert a kormány minden egyes ujonnan kinevezett főispán személyében egy

politikai faktort lát, kinek hivatása és kötelessége a kormány politikáját, rendeleteit és intézkedéseit meggyében érvényre és diadalra juttatni. A főpapok tehát jogosan teheték le az esküt, mert kinevezésük törvényes a szó legszorosabb értelmében.

Eddig a közlemény, amely jótékony világgosságot gyújt a badarságok utvesztőjébe.

A politikai válság.

Egyre határozottabb formában lép fel a hír, hogy a politikai válságban ismét újabb fordulat előtt állunk. Annak a vabanque-játékának, amelyet öt hónap óta folytatnak Kristóffyék s amely oly végzetes következményekkel járt az országra, hogy annak pusztítását, ha a rend helyre áll is sokáig nem fogja kiveherni a nemzet, ennek a végzetes esetikái házardjátékának úgy látszik rövidesen végeszakad.

Ugy volt, hogy a miniszterelnök és az igazságügyminiszter tegnap reggel már Budapesten lesznek. Tegnap este azonban újabb diszpozíciók estek meg: *Lányi* reggel elutazott ugyan Bécsből, *Fejérváryt* azonban a király *délelőtt tíz órakor kihallgatáson fogadta*, amely déli tizenkét órakor még tartott. Ezzel a jelentéssel kapcsolatban olyan hírek érkeznek Bécsből, amelyek a tegnapi nagy garral kiadott félhivatalos nyilatkozatok értékét ugyancsak leszállítják. Konstatálva, hogy a mai audiencia váratlanul jött és ez hamarosan *szenzációsan döntő fordulatot hozhat a válságban*, erre való tekintet nélkül az udvari körökből kiszivárgó információkból bécsi beavatott emberek megállapítják, hogy:

a kormány *existenciája* csakugyan *nap-tári terminushoz* van kötve;

egyetlen lépéssel nem mehet az erőszak és a törvénytelenlések határára beljebb, mint a meddig már most minden eredmény nélkül eljutott;

szó nincs arról, hogy mindaddig, a míg csak valamelyes garanciát a választások eredményére nézve mutathasson, *feloszlatassa* az országgyűlést;

de ezzel a garanciával is szolgálnia kell *december 19 ig*. Mert ha a helyzet a kormányra nézve akkor is olyan, hogy sem jobbra, sem balra lépést nem tehet, akkor a képviselő-

ház elé más programmal sem léphet, hanem elnapoltatják vele az országgyűlést és *közvetlen ezután megkezdődnek újból a koalícióval a tárgyalások*.

Ezeket jelentik Bécsből. A kormánynyal összeköttetésben álló körökből ezt az információt mindenben megerősítik. A kormány tagjai most már nem titkolják, hogy *vesztett reménnyel* néznek az elé, ami következik. *Kristóffy* agitációjának az volt a titkos mozgó terve, hogy az ellenzék ellen a föllázított tömegek terrorizmusával dolgozzék a választásokon. Most hogy a választások eshetősége egyszerre leszállt a teljes valószínűtlenség színvonaláig, az egész akciónak rá nézve eredménye nincs. A házardjátékosról kiderült, hogy hamisan is játszott.

A kormány helyzetének válságossá fordulására nagy befolyással volt *Szögyény-Marich* László berlini nagykövet közlése is, aki tájékoztatta uralkodót arról, hogy kizárt dolog, hogy Németország a velünk kötött vám- és kereskedelmi szerződést jogérvényesnek ismerje el akkor, ha a megállapított határidőre, márcziusra nálunk is parlamentárisan, alkotmányos szabályszerűséggel le nem tárgyalattott.

Arra nézve pedig, hogy az meg is történik, sem *Fejérváry*, sem *Kristóffy* a királynak a legkisebb valószínűséggel sem tudott szolgálni.

A hadsereg kiegészítése.

Bécsből táviratozzák: A *Fremdenblatt* írja: Értesülésünk szerint egy legfelsőbb parancs van tervbe véve, amely hivatkozással az 1888: XVIII. t.-cikkre, a magyar birodalom területén kiegészítendő szükséges létszámmalomány biztosítására fog szolgálni. E szerint azokat a nem csekély számú póttartalékos magyar állampolgárokat fogják igénybevenni, kik honvédelmi rendszerünk értelmében sorszáruk avagy csekélyebb testi fogyatkozásaik miatt rendes, tényleges szolgálatra nem lettek behíva, különös körülmények esetén azonban az idézett törvény rendelkezései szerint tényleges szolgálatra behívhatók.

Ezen intézkedés által a harmadik évüket szolgáló katonák kiszabadulnak, ami csak méltányosnak látszik és szabadságoltatásuk előreláthatólag ez év végéig be lesz fejezve. Ebben a tekintetben korlátozás csak oly mértékben fog történni, amennyire azt a katonai szolgálat különös körülményei feltétlenül szükségessé teszik. Ugyanezen törvény alapján a harmadik évüket szolgálók egy része átmenetileg visszatartandó a tényleges szolgálatban. A legénységi változásra vonatkozólag legközelebb megjelenő intézkedésekben különös figyelem fog arra fordítatni, hogy kivétel nélkül minden fegyvernemnél, különösen azonban a lovasságnál is a harmadévesek szabadságot lehetnek legyenek.

NAPRÓL-NAPRA.

Társadalmi szervezkedés.

Kiindulunk *Vay* Péter gróf legutóbbi áldásos szerepléséből Nagyváradon. És azt kérdezzük mindenekelőtt, vajjon ha a zsidók, vagy a szabadkőművesek fogadtak volna ilyen illusztris férfit, aminő a mi világlátott, főpapi vendégünk volt, maradt volna-e hely üresen az az előadás termében? *Bizonyára nem*. Annál több maradt nálunk gazdátlanul. Szó sincs róla, volt nekünk is közönségünk válogatott diszes, előkelő. Bátran megirhattuk volna — de stylo — hogy nagyszámú hallgatósága volt az előadásnak. Ez azonban mit sem változtatott volna a helyzeten. Tekintélyes volt a publikum, számát és erkölcsi súlyát nézve, de nem volt akkora méreteit és arányát tekintve, aminőt a

mire büszke még, érzi-e, — hogy csak egy szegény közönséges leány kit én megalázhatok. — Menjen zárdába mert a világban nem boldogul.

Janka szívét apjának szomorú esete kison összeszorította, — fájdalomában majd lero-gyott, de mikor a hölgy utolsó szavait hallotta, régi nemes büszkesége felébredt s kinyult alak-kal, fölemelt fejjel, de tompa hangon így felelt. — Feluzia kisasszony a lelketem, a szívetemet marczangolta össze bosszujával, de ne örüljön, nem ért célzt.

Elvesztettem a szerelmemet, a vagyonomat, — de megmaradt még az erőshitem s a lelki-erőm. Küzdök majd az egész családja ellen s mégsem lát meggyőzve. Nem tudom mivel von-tam magamra haragját de teljes örömmel vissza-küldöm bosszumot, csak hogy nemesebb alak-ban. — Van oklevelem, s nem félek az élet-től. Tudom, távozásom után, a nevemet meg-hurczolják s ön újra azt mondja, mint már nagyon gyakran hallottam.

— Ez a Janka milyen büszke leány lett! Büszkének mond, mert nem hajlongok s nem csókolgatom a kezét s mert nem szaladok a szoknyája után s mert nem elégittem ki hiu-ságát. — Nem vagyok büszke, akik ismernek,

azok tudják. Holnap eltávozom az intézetből s ön gyönyörködjek a művében és abban, hogy olyankor rághat és csipkedhetett, mikor én nem védhetem magam.

Janka tanítónő lett s később egy derék gazdatiszt neje. — Kicsi leánykáját a 7 éves Jankát az intézetbe vitte tanulni. — Feluzia kisasszony magában elfojtott bosszúsággal külsőleg ellenállhatatlan kedvességgel fogadta, de Jankát nem hatotta meg. Megmaradt udvarias-nak, tiszteletteljesnek, de hidegen hagyta a nő-vér erőlködése.

A második kudarc nagyon leverte Feluziát s mikor látta, hogy nem ér célzt — végső erőlködésében a tanácsnoknak azt mondta

— Ez a Janka milyen kedves lány volt s most milyen büszke asszony lett belőle!

Janka mikor azt meghallotta mosolygott s annyiba vette, mint mikor a kígyó végerőlködésében megegyezzen csipni akar, de önmagában harap.

mi városunk katolikus társadalmi szolgálati köteles lett volna. Valaki azt mondhatná erre — hiszen az előadás előkészítésére alig volt pár napja a rendezőségnek, amely a közönséget jóformán nem is értesíthette.

Honoráljuk ezt a kifogást. Lapunk napokon keresztül hirdette az előadást. Emellett országos nevű emberről volt szó, akihez ezt a várost a lokálpatriotizmus szálai is fűzik. Anynyi ideje a katolikus intelligenciának minden esetre volt, hogy jó előre tudomást szerezzen az előadásról. Kell-e még egyéb is? Intelligens katolikus embert ilyenkor már csak nem kell még külön *kapacitálni* is, hogy jöjjön ám el, mert nem bánja meg!

Azt is fölhozhatná valaki ellenvetésül, hogy nagy szó a dolog *anyagi oldala is*. No már engedelmet, ebben a városban az előkelő katolikus családok, hála Isten, ekkora — vagyoni áldozattal még mindig könnyűszerrel meg tudnak birkózni. Csak *együttérzés* kell és erős *akarát*. Sajnos azonban, éppen ez az, ami nincs. *A nagyváradi katolikus társadalom nem szervezkedik kellőleg, ezért nem tud akkora erőt kifejteni, amekkora benne rejlik!*

Sit venia verbo. Elismerést az érdemnek. Éppen nem szokásunk a támadás, a vádaskodás, a sértegetés. De a hibára mindenütt rá kell mutatnunk. Különösen pedig a magunk táborában! Ugyan hol is panaszkodhatnánk őszintébben, mint a magunk sorai között, a magunk családjában. Azért hát ne értsük félre egymást. Nem mondja azt itt senki, hogy a nagyváradi katolikus társadalom tétlen. Dehogy. Sok jó dolog történik itt és sok jó szándékkal találkozik az ember. Ez kétségtelen. A baj ottan van, hogy a munkában nincsen egyöntetűség. Ezért aztán nem egyszer szétforgácsolódik. Nem marad eredménytelenül, de nem tud elérni akkora eredményt, amekkora együttes, vállvetett munka mellett kivívható lenne.

Van a mi társadalmunknak hitbuzgalmi, nevelésügyi, karitatív, szociális, gazdasági és kulturális intézménye elég.

Mindannyi erős, egészséges, életképes. Valamennyi dolgozik, küzd, iparkodik. Egyik a lelket, a másik a testet ápolja, egyik tanít, a másik segít, harmadik könnyet töröl, a negyedik szórakoztat. Hanem, egyik mintha tudomással sem bírna a másikról. Hiányzik az összekötő kapocs, hiányzik a kardiális nekszus, hiányzik az *egységes vezérgondolat*. Ez pedig öreg hiba. Megvannak a láncszemek, de nincsen meg a láncz. Hogy akarjuk hát megkötni a kereket, hogy le ne rohanjon a feneketlen mélységbe a lejtőről, amelyre jutott!

Hogy példával szolgáljunk, vannak katolikus, no meg más keresztény szellemű iskoláink és van legényegyletünk. De hiányzik az összekötő kapocs, a *katholikus tanoncz-otthon*. Így aztán inasainkat ellopja tőlünk a vörös lobogó. Az egyszerű nép leányaival mennyit vesződnek a jólelkű apácák s a hitoktatók, mennyi gondot fordít rájuk az egyházi főhatóság és mégis — tele van a város *prostituációval és cselédmizériákkal*.

Hát miért nincs nekünk is *leányvédőegyletünk*, vagy *cselédotthonunk*? Másutt oly kedves a patronázs rendszer, oly szépen beválik s az urí nők — leányok és asszonyok — oly dicséretes passzióval toglalognak a cselédekkel és munkáslányokkal vasárnap délután. Van katolikus főgimnáziumunk és nincsen benne hivatalosan *Máriakongregáció*. Pedig ma már szám-

talan *állami* intézetben is virágozik! Ott a királyi *katholikus jogakadémia* és nemcsak hogy Szent Imre-Egylete nem lehet az ifjuságnak, de még csak egészséges keresztény közszellemről sincs szó az iljak között, akiknek sorában pedig nem egy nemes keresztény szív dobog. Ilyen viszonyok mellett igazán nem csoda, ha a *katholikus szabad liceumok* hatása csak olyan, mint az üstökös, amely kigyul, fényes pályát ír le s aztán egyszerre aláhullik. Ugy elfelejtik, mintha sohasem ragyogott volna. Ebben a városban *Prohászka Ottokár* apostolkodott a tudomány mezején és mégis sikerült elhívtetni az emberekkel, hogy *Somló Bódog* — a zseni . . .

Ez csak egy-két sajnálatosan megnyilatkozó példája katolikus társadalmunk szervezetlenségének. Ne mentegetőzzünk tehát ezentul, hanem dolgozzunk, de *egyöntetűen*, különben nem jutunk előbbre. Hiába mondják azt, hogy nálunk nagy a felekezeti széttagoltság. Ott van *Erdély* a maga biztató példájával. Pedig ott van ám még csak sokféle eltérő vallási csoportosulás! És mégis szépen halad előre ott is a mi lobogónk.

Nagyon tanulságos a *legényegylet állásfoglalása*. Ez a nagyra hivatott szociális egylet most rálépet a *korszerű* védekezés útjára. Abban a hatalmas téli programban megvan az egységes keresztény vezérgondolat. Ezt kell követnie ezután a város egész katolikus társadalmának is. Üdvös lesz éppen ezért, ha a legényegyesületi előadásokra a pártoló-tagok is tömegesen eljönnek. Papok, világiak, honoráciorok, valamint a keresztény iparos és kereskedő-világ. Jöjjenek el először azért, hogy a mesterlegényekben, a munkásokban és magukban is fölbresszék és tökéletesítsék az együvé tartozandóság érzetét, de jöjjenek el másodsor azért is, hogy — tanuljanak. Tanulják meg a keresztény szociális munkálkodás egyöntetűségének és tervszerűségének szükségességét. Nem elég az obulust leszurni, személyesen is ott kell lenni, amikor lehet.

Ismerjük meg egymást és becsüljük, szeressük egymást! Csak így fejlődhetik ki ebben a városban is, legalább megközelítőleg oly élénk, oly eredményteljes keresztény közélet, amilyennel más püspöki városokban oly jól esik találkozunk. Ne teledjük el a vasárnapi eseményeket! Hagyjunk föl a szüklátkörűséggel, lustasággal, garasoskodással. El velük! Nem piszmogó munka kell nekünk ma már. Szervekedjünk, úgy dolgozzunk ezután. Az egységes, egyöntetű, a szervezett katolikus társadalom vezet és győz és uralkodik. (h.)

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

November 19., 21., 26., 28. Előadás a Katolikus Legényegyletben.

Furcsa.

Mi furcsa? Azt mondják, az a furcsa, hogy a Nagyváradi Katolikus Legényegylet meghívta előadásaira az itteni szociáldemokratákat. Nos ez csakugyan furcsa volna, ha így lett volna.

Hát nem hívták meg a szociáldemokratákat? Nem így szóltak e a lapok is, a kiadott program is, hogy az előadáson részt vehetnek az *érdeklődők is*?

Igy, igaz így volt. Voltak is *érdeklődők*, még pedig az egylet rendes és pártoló tagjain kívül ezek ismerősei és családjuk is. Itt azonban a különbség *érdeklődő és érdeklődő* közt, hogy míg a szociáldemokraták magukra vették az *érdeklődők* nevét, nem vették magukra az *érdeklődők tisztességét*. Érdeklődőket meghívott az egylet, de nem hívott meg zavargókat s így azoknak nem volt helyük, kiknek csak a zavar és botránycsinálás volt a szándékuk.

De meg aztán, ha olyan ártatlanok azok a konzervatív előadások, akkor mire való ellenük tüntetni? Valóban fölösleges dolog ez s ezért nem is a Katolikus Legényegyletnek kell tanítást adni, hogy szigoruan zárt körben tartsa előadásait, hanem tessék rendreutasítani azokat, kiknek bevallott célja nem volt egyéb, mint a rendezavarás.

Furcsa, hogy *Krüger Aladár dr* nem tudta befejezni előadásait és sietve ment ki a tereméből. Furcsa, mikor 5 órától fél 7 óráig tartott előadása s oly kerekén s emelkedett hangulatban zárta be szavait, hogy éljenzésben részestették még a szociáldemokraták kivonulása után is az egyletben.

Furcsa, hogy *Krüger dr* kocsiba vágta magát, holott gyalogszerrel ment fel a Katolikus Körbe s az ámuló szociáldemokraták lakodalmas nép kocsijától felülve sompolyogtak tovább.

Furcsa, hogy a szociáldemokraták elfoglaltak a Katolikus Legényegyletben minden helyet, holott három szakmából 12—12-en sompolyogtak be, hol 150 rendes és pártoló tag és ismerőseik voltak családjukkal együtt.

Furcsa, hogy a szociáldemokraták *legokosabb* embere felállt az *össze vissza lármában*, holott a szólásra engedelmet kért, külfömben nem szólhatott volna, s beszédje alatt a jelenlévő hölgyek sietve távoztak el a teremből.

Furcsa, hogy Katolikus Legényegyletben szót engedtek szociáldemokrata megbizottnak, de még furcsábbnak találták volna az *elvtársak*, ha szólását meg nem engedték.

Furcsa, hogy *verekedéstől lehetett tartani* és mégis bántatlanul vonulhattak ki a furcsán viselkedő vendégek? Nekünk ez nem furcsa, mert nem akartunk botrányt csinálni és ők csak nem várták ezt a maguk számára?

Mindezen furcsaságoknál azonban az volna a legfurcsább, ha ezen dolgok után nem a mi eljárásunkat tartanák a legemberesegesebb eljárásnak, az volna a legeslegfurcsább, ha el nem fordulna minden jó érzelmű ember a mi társadalmunkban azoktól az alakoktól, kik csak zavargásokban utaznak.

* **A polgármester egészségi állapota.** Mint őszinte örömmel értesülünk, *Rimler Károly* polgármester egészségi állapota napról-napra tetemesen javul s már is annyira helyreállott, hogy tul van minden komolyabb bajon s december hó elején átveheti a város ügyeinek vezetését.

* **Prohászka püspök a munkásokhoz.** Székesfejérvár új püspökét a többi egyesületekkel és körökkel egyetemben a székesfejérvári keresztény-szociálisták is üdvözölték. A püspök az üdvözlésre a következő melegbáru levelet intézte az egyesület elnökéhez:

Mélyen tisztelt Elnök Ur!

Köszönöm a munkásegylet meleg, lelkes üdvözlését. Köszönöm, mert bennem, a kegyelmesen kinevezett püspökben elvtársukat, barát-

jukat, vezérüket s atyjukat tisztelik. Az leszek; sőt sokkal inkább leszek az ezentúl, mint eddig voltam; s dolgozni fogok tölem telhetőleg, mindnyájunk buldogulásán.

Isten velünk! Isten áldását kívánom a keresztény munkásegyletre.

Kiváló tisztelettel:

Prohászka Ottokár.

* **A jövő évi költségvetés.** Nagyvárad város 1906. évi költségvetéstervezetét tudvalevőleg akként állította össze a város főszámvévője, hogy 10 százalék közköltő emelése lenne szükséges. Hogy ilyen költségvetés nehezen menne keresztül a közgyűlésen, ezt tudja Nagyvárad város tanácsa is, s éppen ezért értekezletet tartott, amelyen a költségvetéstervezetet tárgyalta. Nem nagy szerencsével, mert mint értesülünk, csak mintegy 10—11 ezer koronát tudott törülni a tervezetből, ami 1 és fél százaléknak felel meg. *Lukács Ödön* adóügyi tanácsnok terjedelmes elaboratumon dolgozik, amelyet ma, szerdán, november 15-én terjeszt a pénzügyi szakbizottság elé. A pénzügyi bizottság ugyanis ma délután 3 órakor tartandó ülésén veszi tárgyalás alá a költségvetéstervezetet s bizonyára találnak módot, hogy a 10 százalék adóemelését egészben, vagy legalább nagy részben eltüntesse.

* **Az új püspöki titkár.** Dr *Szmercsányi Pál* püspök *Mayer* Antalt szentszéki jegyzői és egyházmegyei levéltárnoki tiszte meghagyása mellett püspöki titkárrá nevezte ki. *Mayer* Antal az előléptetést egy évtizedes buzgó munkálkodásával teljes mértékben megérdemelte. Munkásságának a legmagasabb helyről jött elismerése a legszebb jutalom részére. Ugyanez alkalommal a püspök *Brém* Lőrinczet könyvtárnoki szertartóvá és szentszéki aljegyzővé, *Pataky* Arnoldot actuariussá nevezte ki. A kinevezések, illetve előléptetések híre mindenütt osztatlan örömet keltett s a kitüntetetteknek sokan siettek gratulálni.

* **A Sas tervei közszemlén.** A városi székház bizottsági terme érdekes látványokat mutat tegnap óta. Nagy állványokon vannak kiállítva a Sas újjáépítésére beérkezett pályatervek. Azokra a tervrajzokra, amelyek pályadíjat nyertek, vagy megvételre ajánlottak, rajta van a tervező neve, míg a többiek természetesen névtelenül vannak kifüggesztve. A tervek nyolcz napig a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A mérnök és építész-egyesület testületileg szemléli meg a terveket s erre nézve a következő értesítést adták ki:

A nagyvárad mérnök és építész egyesület t. tagjai értesítettnek, hogy a Fekete Sas pályaterveinek f. hó 15-ének délután 4 órájára kitűzött meg szemlélése közbejött akadályok miatt f. hó 18-án délután 4 órára halasztott el. Nagyvárad, 1905. évi november hó 14-én. »Mérnök és építész egyesület«. *Az egyesület titkára.*

* **Uj kanonok.** A király a veszprémi káptalanban tokozatos előléptetés folytán megürült utolsó mesterkanonokságot *Molnár* Dénes dr papnevelőintézeti tanárnak adományozta.

* **A Fő-utca aszfaltozása.** *Komlóssy* József városi gazdasági tanácsnok előterjesztést tett a városi tanácshoz, amelyben foglalkozik a Fő-utca aszfaltozásával. Kifogásolja, hogy csak a villamos vasút vágányai közötti részt aszfaltozzák újra, holott az uttest többi része, a villamos üzem megindulása után még inkább igénybe lesz véve, mint a sínek közötti rész. Kéri, hogy erre nézve hívja fel a tanács a város főmérnökét jelentéstételre. Mint értesülünk, a vállalkozó egyelőre csak azért készíti újra a sínek közötti utrészt, hogy azután a kocsik ezt a területet használják, míg a két

utszélt kicserélik, mert ha egyszerre az egész uttestet burkolják, forgalmi zavarok keletkezhetnek.

* **Templomszentelés B.-Ujfaluban.** »Ne tudja a te jobbod, mit tesz a te balod«, ezt az igazságot tartja szeme előtt a b.-ujfalusi templom alapítója, mikor a szentelés szertartását nem végzi el személyesen, hanem *Fetser* Antal apátkanonokra bizza, nem kérve magának részt az ünnepben és ünnepeltetésben, a földnél maga-abbról várva méltó elismerést. Bőkezűsége felszerelte a templomot minden-nyel úgy, hogy vele alig vetekedhetik valamilyik egyházmegyénkben. E felszereléseket leltár szerint meg e héten átadja az új anyagyház kinevezett plébánosának. Ezekután e hó 19-ikén, vasárnap végzi majd *Fetser* Antal provikárius, apátkanonok, a megáldás szertartását. Ugyanez alkalommal dr *Karsch* Lollion, székesegyházi kanonok tartja az ünnepi alkalmi beszédet. A lélekemelő szép ünnepély iránt már előre igen nagy az érdeklődés nem csak a községben, hanem városunkban is minden körben. A környék katolikus egyházaiból a hívek bucsujárással jelennek meg a Sárret központjának e nagyszerű ünnepén.

* **Az ügyvédi kamara köréből.** *Kiss* Lajos ügyvédet, volt zilahi lakost a nagyvárad ügyvédi kamara a területéről történt elköltözés következtében az ügyvédek lajstromából törölte.

* **Elhunyt képviselő** *Török* Béla országgyűlési képviselő hosszabb szenvedés után ma Budapesten meghalt. Holttestét a hunyadmegyei Ponorra fogják szállítani, ahol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. *Török* Béla a februári választások alkalmával jutott be a vajda-hunyadi kerületben szabadelvű programmal a képviselőházba.

* **A villamos vasut mozdonyai.** A nagyvárad városi villamos vasut részvénytársaság felső vezetékekének készítését legközelebb már megkezdte a Siemens-Schuckertművek cég, amely már megnyitotta irodáját a nagyipacztéri Knapp-házban, ahol most készítik a még hiányzó részletterveket. A vasúttársaság tegnap mutatta be a villamos vasut mozdonyainak tervét és műszaki leírását, azzal, hogy a város jóváhagyás czéljából küldje fel a kereskedelmi miniszterhez.

* **Főgimnáziumi-esték Debreczenben.** A debreczeni római katolikus főgimnázium dísztermében évente rendeztetni szokott fölolvásó-esték csütörtökön, e hó 16-ikán veszik kezdetüket. A megnyitó beszédet *Wolaffka* Nándor dr püspök tartja. *Szűts* István kegyesrendi tanár, irodalomtörténeti tanulmányt olvas föl. Lesz azután szavaltat, ének és zene-szám. Az esték tiszta jövedelmét jótékony czélra fordítják.

* **Kettős temetés a Csesztivóból.** Két szegény asszonyt temettek el tegnap délután a Csesztivó-intézetből: özv. *Himmer* Józsefnét és özv. *Gasperik* Jánosnét temették. Mindkettő valamikor jómódu iparos családhoz tartozott, de a sors mostohasága, önhibájukon kívül a menházba juttatta öreg napjaira őket. A Csesztivó-intézetben egy szobában laktak s haláluk egy napon következett be. A temetést dr *Lestyán* Endre káplán végezte s a két öreg nőt az ősi-i temetőben helyezték csendes pihenésre.

* **Közrendészeti bizottság.** *Gerő* Armin főkapitány úgy látja, hogy Nagyvárad rendészeti ügyei nincsenek eléggé felkarolva a város törvényhatóságában, s ezért szükségét látná, hogy a túlon sok szakbizottság mellé egy közrendészeti szakbizottságot is szervezzen a törvényhatóság, amely rendszerint három hóna-

ponkint, de szükség esetén minden hónapban egyszer ülésezne s a főkapitány által felvetett javaslatokat és indítványokat mérlegelné s közvetítő forum lenne a közrendészeti ügyekben a főkapitány és a közgyűlés között. A bizottságnak a város három kerületében 5—5 tagja lenne. Kéri a főkapitány a városi tanácsot, hogy ezen javaslatát adja ki dr *Hoványi* Gézá-nak, mint a szervezeti szabályzat kidolgozására kiküldött bizottság elnökének.

* **Krizantémum-kiállítás.** Az országos magyar műkertészek és kertgazdák egyesülete e hó 18—20. napján tartja meg a lapunkban már több alkalommal említett krizantémum-kiállítását Szegeden. Városunkból *Farkas* József műkertész egy vagon szebbnél-szebb krizantémumot szállít a kiállításra. A kiállításra szánt példányok, amelyek a magyar virágkultúrának valóságos csodái, a mai nap folyamán *Farkas* József váradvelencei kertésztelepén esti 10 óráig az érdeklődő közönség részéről megtekinthetők. A telepen legnagyobb készséggel kalauzolják végig a virágkedvelőket.

* **Bernáth Elemér temetése.** A debreczeni itélőtábla elhunyt elnökének, *Bernáth* Elemérnek, végtisztességtétele hétfőn délután ment végbe a királyi tábla belső nagyudvarán. A kántus énekelt, *Szele* György református lelkipásztor gyászbeszédet mondott, *Gajzágó* Béla táblabíró a bírói kar nevében bucsuztatta el a halottat. Vasuton azután elszállították a holttestet a zemplénmegyei Magyarsásra, hol tegnap délután helyezték nyugalomra a családi sírboltban. Az elhunyt felesége *Szmercsányi* Márta révén atyafiságban volt megyés püspökünkkel is.

* **A város parkjai házikézelésben.** *Müller* Salamon törvényhatósági bizottsági tag az augusztusi városi közgyűlésen a közhangulatnak adott kifejezést, mikor ismételte azon évek óta hangoztatott kifogást, hogy Nagyváradon a terek és az utcái ültetvények teljesen el vannak hanyagolva. Évenként 12,000 koronát fizet Nagyvárad városa a lövész-egyletnek, azért, hogy a város tereit és utcái ültetvényeit teljesen megfelelő karban tartja és gondozza. Köteles a szerződés szerint a lövész-egylet minden év elején a következő év munkaprogramját bemutatni, az év végén a számadásait bemutatni s a Rhédey-kert felügyelőbizottságát megalakítani, amely bizottság a gondozást vezeti. Évek óta azt látjuk, hogy tereink teljesen el vannak hanyagolva, az utcái fák és ültetvények pusztulásnak indultak, mintha gazdájuk nem volna. Sokszor sürgették a törvényhatóságban, hogy bontsa fel a város a szerződést s a terek gondozását vegye házikézelésbe. *Komlóssy* József gazdasági tanácsnok tegnap előterjesztést tett a városi tanácshoz, a melyben rámutat, hogy a többszöri felhívásra sem tesz eleget a lövész-egylet a szerződésben kikötött feltételeknek és sem a munkaprogramot nem mutatja be, hogy annak teljesítése ellenőrizhető legyen; sem a számadásokat nem mutatja be — és a kert-felügyelő bizottságot sem alakítja meg. Ezért javasolja, hogy a város a lövészegylettel kötött szerződést 1906. január 1-ére mondja fel, illetve érvénytelenítse s tegyen javaslatot a közgyűlésnek, hogy a parkok és utcái ültetvények gondozását vegye a város házi kezelésbe. Az eddig fizetett évi 12,000 koronából bizonyára másként lehet fentartani a város tereit, mint eddig voltak.

* **Nem akart katona lenni.** A véderőről szóló 1889. VI. t.-cz. ut. I. R. 80. §-b

p. értelmében azon állítás kötelesek, a kik 36-ik életévüket a f. évben töltik be és ez ideig védkötelezettségüknek eleget nem tettek, a sorozó bizottság előtti személyes megjelenésre nyilvánosan felhívandók levén: ezennel névszerint és nyilvánosan felszólítom az 1869 évben született *Borsos István József* nagyváradai illetőségű állítás köteles szökevényt, hogy hadkötelezettsége teljesítése eséljából hivatali helyiségemben: (Városháza katonai ügyosztály:) még ez év folyamán jelentkezzen. Nagyvárad 1905 november hó 7. *Darvassy Lajos*, tanácsnok.

* **Tojás és aszfalt a »Gésák«-ban.** Kolozsvári tojás és nagyváradai aszfalt kerülnek össze Sidney Jones csudaszép dalokkal bővelkedő operettejében, melyet egykor Székely Irén és Miss Mary Halton éneke tett felejthetlenné a nagyváradai közönség szívében. A vasárnapi repriseben csak *Palásthy* éri el s talán szárnyalja túl elődjét, kinek kupléival alig győz a közönség betelni. Hadd iktassunk ide kettőt azok számára, kik nem voltak az előadásán. Visszhangot, hisszük, így is fognak kelteni.

A tojás.

Közügyekben a tojásnak nagy szerep jutott,
Csak tojással érvelnek a politikusok;
Folyik vígan a hazában a beiktatás;
Olesó lett a főispánság, drága a tojás;
Csuf csuf csakugyan ilyen áldomás,
Ahol a tószót helyett folyik a tojás,
Az egész vármegye karban zengedez:
Csuf, csuf főispán, hess, hess, hess!

Az aszfalt.

Aszfaltozzák utcáinkat, készen a fele,
Kátrány helyett szilvalekvárt kevertek bele,
Isten tudja, s a főmérnök, mikor készül el,
Kuplét róla csak unokám fia énekel.
Csuf csuf csakugyan burkolási kincs,
Nódehát van-e hely, hol ilyesmi nincs?
Ahol a burkolat lekvárrá nem lesz,
Lekváros burkolat hess, hess, hess!

Egy helybeli kriptó-kuplészerző megtoldotta e kettőt egy harmaddal, melyet ezenel ajánlunk *Palásthy-Vun-csi* figyelmébe:

Minapában e hazában hire terjede,
Hogy Kolozsvár és Nagyvárad sárga-fekete;
Ott: főispán-iktatáskor folyt a sok tojás,
Itt: pedig egy egész utca aszfalt-kulimász!
Csuf csuf csakugyan a szakvélemény
Tőle a burkolat sohse lesz kemény,
Van-e hely, hol e cz pf nem ismeretes,
Aszfalt kulimász hess, hess, hess!

* **A sakkverseny elhalasztása** A nagyváradai Tisztviselők Otthonában a f. hó 15-ére kitűzött sakkverseny közbejött akadályok miatt f. évi december 1-én veszi kezdetét. A versenyzők között több érdekes díj lesz szétosztva. Jelentkezhetni az »Otthon« helyiségében (Széchenyi-tér 12.), a versenybizottság bármely tagjánál személyesen vagy írásban e hó 30-ig.

* **Hazai ipar és jótékonyág.** A város-házán tegnap délután érkekezletet tartott egy bizottság a *Főzsef* kir. herczeg tüdőbetegek szanatóriuma egyesület által tervbe vett hazai gyermek-játék iparkiallítás, illetve vásár megtartása érdekében. — Az ülésen melyen özv. *Des Escherelles-Kruspér* Sándorné úrnő elnököt jelen voltak *Hlatky* Endre orsz. gyűl. képviselő, *Huzella* Gyula kamarai elnök. — *Reismann* Mór keresk, csarnok elnöke. — *Bordé* Ferencz főjegyző polgármester helyettes, dr. *Várad* Zsigmond, *Bertsey* György ipartestületi elnök és *Jelinek* Ferencz biz. jegyző. Elnöknek előterjesztette a Szanatórium egyesület elnökének hozzá intézett ama átíratát, melynek értelmében nevezett egyesület pénztára javára december hóban egy ipari kiállítás illetve vásár rendezése vétetett tervbe. O azonban tekintettel arra, hogy nézete szerint ezér vásár megtartása a helybeli ipar és kereskedelmet nagy károsodással érintené, a vásárnak ez időszaki megtartását nem helyesli. *Huzella* Gyula mint a nagyváradai keresk. és iparkamare elnöke köszönetet fejezi ki az elnöknek a

helybeli keresk. és ipar érdekében elmondott s hathatós érvekkel támogatott indítványáért s ahhoz ő is csatlakozik, úgy szintén hasonló irányban beszélt még *Hlatky* Endre és *Bertsey* György is. — Az érkekezlet azonban elhatározta, hogy nevezett egyesületet más irányban mindenkor a legmelegebben támogatja.

* **Rajtakapott lótolvaj.** A Káptalan ősi pusztáján tegnap este 8 óra tájban *Karácsony* János gazda tetten érte *Lázár* Imre vésztői lakost, a mint a csukott istállójában 3 csikót elakart kötni. A tetten ért lókörtöt behozták a rendőrségre; ma reggel azután átvették a csendőrök távábbi nyomozat végett.

* **Elfogott többszörös betörő.** Bolyucz *Karácsony* tulcai illetőségű és *Szferle* György kápolnai illetőségű magánzókat, kiknek a lelkén nem kevesebb mint 19 rendbeli betöréses lopás szárad, vasárnap délután elfogta *Bott* György nyomozó ellenőr. A két czégyeres gazembert, kik nemcsak Nagyváradon, hanem megyeszerte is operáltak mindenütt ma átadták nyomozás végett a csendőröknek.

x Azt a nagy raktárt minden czikben, s azt a divatos szép ujdonságokat oly határtalan olcsó árban, mint az **Amerikai áruházban** nem kapjuk sehhol sem. Tehát mindenkinek saját érdekébe ajánljuk, hogy szükségletének beszerzése végett oda forduljon. S hálás lesz ajánlatunkért.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Drótostót. C.
Csütörtök: Pesti nők, (ujdonság.) A. délután ifjusági előadás *Tell* Vilmos.
Péntek: Pesti nők. B.
Szombat: Pesti nők, C.
Vasárnap d. u. *Michu* leányok, este A Szobaleány.

Tell Vilmos.

Szerencse, hogy *Schiller* Nagyváradtól messze alussa örök álmait; mert bizony megfordult volna sírjában a tegnapi előadás után.

Valami sokat nem reméltünk. Elvégre, aki végignézte a színlapot s látta, hogy két arasznyira nyulik a szereplők névsora, az tisztában lehetett vele, hogy főszerepekben státtiszták is fognak domborítani. Hanem azt nem reméltük, hogy olyan járványos szerepnemtudás üssön ki, aminőt élvezhettünk. Az igazgató épp oly kétségbeesetten várta a sugót, mint utolsó kóristája. Pontosan lehetett hallani, amint szerepében mindenki mondatonként várta ki a bölcseséget a sugólyukból. Akadt aztán olyan szereplő is, aki beszéd helyett az orrán át makogott. Feledhetetlen gyönyörűség volt, mikor ez az ur érzéssel deklamálni próbált!

Kevés kivétellel elmondtuk ezzel az összes szereplők érdemeit. A kevés kivétel: *Peterdy*, *Tóth Elek*, *Bognár*, *Szilágyiné*. *Peterdy* Sándort külön is meg kell dicsérni a czimszerrep öntudatos, komoly feldolgozásáért. A többiek nevét borítsa a feledés.

Azt sem lehet elfeledni, milyen hosszú szünetek szakították meg az egyes párbeszédet. Milyen érdekfeszítő talány volt, mikor a színpadon álló társaság tagjai azt a kínos kérdést próbálták megoldani, hogy hát melyikük is mondja a sugó által szavalt szavakat? Több ízben sikerült a megoldás, néha két megfejtő is akadt, a műélvezet fokozása végett.

Egyébként az előadás nivójához képest akadt más élvezet is: a szereplők a magyar kártyából egészen korhű jelmezeket vettek és

örömmel láthattuk felvonulni a négy színbeli filkókat és alsókat.

Végül köszönet annak a jó kedvű doktor bácsinak, ott a hátsó sorokban, a ki előadás alatt csöndben megeresztett szellemi sziporkákkal igyekezett a színpadról keltett esztétikai hatást zajos derűtséggé fokozni. *Dr K. A.*

Drótos tót. Zsuzsa és Janó kedves története ujul fel ma este a színházban. Lehár szép zenéjű »*Drótos tót*«-ja kerül előadásra részben új szereposztással. Pfeifforkorut *Palásthy*, Zsuzsát *Gerlaky*, a bádógost *Tihanyi*, Jankót Sz. Nagy Imre és Miklóst *Székely* Gyula játssa.

EGYESÜLETEK.

Előadás a Legényegyesületben. Tegnap este fél 9 után *Várady* István községi iskolai tanító tartotta meg a szokásos keddi előadást a Nagyváradai Katholikus Legényegyletben. Az előadó tárgyát a természetani földrajz keretéből vette s a föld alakulatával foglalkozott behatóan, élvezetes előadás keretében. Az előadás vége felé, fél 10 tájban megint befurakodtak a *vörösek*.

Pár percig nyugodtan viselkedtek, mikor azonban az előadó a hatnapi teremtésre tért át, elkezdtek morogni és élczelődni. Ebben a pillanatban kéréhetetlenül lesujtott rájuk az osztó igazságszolgáltatás. Az előadó félbeszakította magyarázatát s a hivatlan vendégeket szőröstül-bőröstül kiutasították. *Várady* István aztán általános tetszés között befejezte előadását s a tagok egy kellemes est emlékével oszlottak szét.

Uj legényegyesületi ház. Kismartonban új egyesületi házat emelt a Katholikus Legényegyesület. *Gieswein* Sándor győri apátkanonok, országgyűlési képviselő és *Horváth* Viktor prépost plébános között befejezte előadását s a tagok egy kellemes est emlékével oszlottak szét.

MULATSÁG.

A jogásztáncszestély. Tegnap este kezdte, ma hajnalban végezte a jogász ifjuság idei első táncszestélyét. A Zöldfa-nagyterme alig győzte magába fogadni a sok gondos mamát, üde, bájos, gracióz lányakkal, no meg a tánczolni vágyó jogászfiatalságot. A cigány vígan huzta a talpalá valót s a jókedvű tánczos párok hasadó hajnalig járták-ropták nem szűnő kedvvel. Jelen voltak:

Urasszonyok: Géczy Gézané, Szeverényi Sándorné, Fényes Endréné, Szokoly Tamásné, Molnár Imréné dr-né, özv. Nadányi Miklósné, Győri Gézané, özv. Brányi Gézané, Tolczér Lajosné stb. stb.

Lányok: Géczy Ella, Fényes Onka, Szokoly Ilonka, Nadányi Boriska és Ilonka, Brányi Erzi és Gizi, Kaczián Ilonka és Kornél, Julier Margit, Tolczér Ilonka, Molnár Irénke, Böhm Adél, Hódél Olga stb. stb.

NYILTTÉR.

Osztálysorsjegyet

* csakis *

KISS DÁVID és TÁRSA

főelárusító-czéggnél

Nagyvárad, Fő-utca 5. szám alatt vásároljunk.
XVII. játék I. osztályának
huzása november 23—24-én.

TÁVIRATOK.

A válság.

Hírek a kormányról.

Budapest, nov. 13. (Saját tud. táv.) Fejérváryt a király kihallgatáson fogadta délelőtt 11 órakor. Délután 3 órakor Budapestre utazott. Lányi már reggel Budapestre érkezett. Kristóffy leirt Fazekas Ágoston főjegyzőre, hogy Márkus és Tóth megyei tisztviselőket, akiket a belügyminiszteriumban alkalmazott, mentse föl a közigazgatási szolgálat alól. Fazekas értesítette a minisztert, hogy ezt nem teheti, mert ez a főispán hatáskörébe tartozik.

A főváros obstruál.

Ma kezdődött a főváros közgyűlése. Délután fél 3-kor már nagyszámú rendőrség vonult föl a rend fenntartására. A karzat zsufolásig megtelt demokratákkal és szociálistákkal. Az ellenzék nagy előkészületeket tett az *obstrukcióra*. Írásba foglalták az *interpellációkat*. Fél 4-kor bejelentették őket a polgármesternek. *Falk* Miksát, amikor megjelent a közgyűlési teremben, haragos közbeszólások fogadták.

— Csak akkor tud eljönni, mikor a kormány parancsoja! *Márkus* főpolgármester 4-kor megnyitotta a közgyűlést. *Schubert* szólal föl elsőnek s azt vitatja, hogy akik hónapokkal ezelőtt egyáltalán nem jártak el a közgyűlésre, azok most sem vehetnek aktív részt benne.

A kérdéshez hozzászóltak *Polónyi*, *Heltai*, *Eötvös Károly*, valamint az elnöki székből *Márkus József*. Este 8 órakor elhalasztották a közgyűlést holnapra. Eddig nem kevesebb, mint 71 szónok van föliratkozva. Így hát vigan folyik az obstrukció.

Az új főispánok.

Vásárhelyi Béla Arad közigazgatási bizottságának mai ülésén kifejtette programját.

Szólott a kormány gazdasági reformjairól, azután pedig kijelentette, hogy ő a törvényesség alapján áll, a törvényekhez szigorúan ragaszkodik, aki azoknak nem engedelmeskedik, az ellen a legerélyesebben fog eljárni.

Borsodvármegye főispánjává *Szabó* Józsefet szemelték ki. Azt a *Szabó* Józsefet, aki *Miklós* Gyulának a hidpanamában társa volt. Ismeretes, hogy *Miklós* n. k éppen a boldvavölgyi viczinális, éppen ez a hidpanama szegte a nyakát.

Udvarhelymegyében ma akarta volna magát installáltatni *Ugron* János, az új főispán. A közgyűlést *Damokos* Andor alispán vezette. Az első pontnál *Hollaki* Artur, lelépő főispán bucsulevelnél megindult az *obstrukció*. Délután 2 órakor felfüggesztették a közgyűlést. 40 szónok iratkozott föl.

Kolozsvárt a városi törvényhatóságnál az újból összehívott installáló közgyűlést nem tartja meg. A tisztviselők *jóléti alapot* szerveznek anyagi helyzetük biztosítására. *Dózsa* Endre alispán megállapodott, *Szvacsina* Géza polgármes-

terrel abban, hogy azon esetre installálja a város a főispánt, ha a legközelebbi közigazgatási bizottsági ülésen személyesen elnököl s az ülés simán fog lefolyni.

Dózsa alispán a belügyminiszter megsemmisítő rendeletét nem vette tudomásul. *Teleki* főispán fölirt a miniszteriumba, hogy közvellenül a vármegyére czimezzék a rendeletet.

Tahy installációja halasztást szenved. Beteges s hosszabb tartózkodásra délvidékre megy.

Abauj-Tornamegye közgyűlése *Rakovszky* Endre alispán elnöklésével határozatilag kimondotta, hogy *Pongrácz* Ferencz gróf főispánt, aki katonasággal, csendőrséggel jött hivatalát elfoglalni, miután drva hatalmi eszközöket vett igénybe, nem installálja, a hivatalos helyiségekbe nem engedi be, hanem azokat lepécsételi.

Kossuth és Apponyi.

Kossuth hosszabb tartózkodásra délvidékre utazik. *Apponyi* egyelőre Budapesten marad. *Andrássy* fölkereste ma *Kossuthot*, hogy a két *disszidens* csoportnak általa szövegezet állásfoglalását a helyzettel szemben közölje vele. *Apponyi* is meglátogatta ma *Kossuthot*. A vezérbizottság egybehívásáról tanácskoztak.

Bánffy Nyiregyházán.

Vasárnap *Bánffy* több képviselőtársával Nyiregyházára utazik az újpárt szervezkedő gyűlésére.

Renitens főjegyző.

Kozora Vincze kassai főjegyző a közgyűlés fölfüggesztésének nem engedelmeskedik. A kulcsokat át nem adja, hivatalába eljár.

Beck báró életveszélyben.

Budapest, nov. 14. (Saját tud. táv.) *Sommer* pinczér Bécsben feleségére revolverből rálőtt. *Beck* báró arra sé ált, az eltévédtt golyó majdnem eltalálta.

A norvég trón.

Budapest, nov. 14. (Saját tud. távirata.) *Krisztiániából* jelentik, hogy a királyság ellen eddig 219,143 zavazatot, mellette 57,591 voksot adtak le.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

K. I. Nagyvárad. Tegnap számunk tárczáját *Bilkei* Ferencz hírapírórsunk ak, a „Féjermegyei Napló” szerkesztőj nek már ismertett könyvéből közöltük mutatványul.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, nov. 14.

Osztrák hitelrészvény	— — —	578
Magyar hitelrészvény	— — —	706
Leszámitoló bank	— — —	499
Rimamurányi	— — —	548
Osztrák-m. államvasúti részvény	— — —	681 75
Közuti vasut	— — —	582 50
Városi villamos vasut	— — —	316 50

A gabonatőzsde határideje.

Budapest, nov. 14.

Buza okt. — — — —	16 38
Rozs okt.-re — — — —	13 16
Tengeri április 1906 — — —	13 38
Zab ápr. ra — — — —	13 16
Repeze aug.-ra — — — —	21 06

A szerkesztőség felelős:

Dr. V U C S K I C S G Y U L A.

1320—1905. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyvárad vidéki kir. járásbíró-ság 1905. évi V. 8763 számú végzése következtében *Kollár* János ügyvéd, mezőberényi lakos javára *Perei* Sándor körösszegapátihoz tartozó kettőstanyai lakos ellen 153 kor 85 fill. s jár. erejéig 1905. évi október hó 9-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt, és 1343 koronára becsült üsző, tehén, szekerek, vetőgép, lovak, ekék, gereblyék, deszkák, járszol, lószerszámok, tengeri, sertések, tizedmérleg, butorok és ág, nemüekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az n várad vidéki kir. járásbíró-ság 1895—évi V. 8763 számú végzése folytán 153 kor 85 fill. tőkekövetelés, ennek 1900. évi december hó 12 napjától járó 5% os kamatai és eddig összesen 75 korona 88 filléren bíróilag már megállapított költségek erejéig körösszegapátihoz tartozó kettőstanyán, alperes lakásán leendő eszközlésére 1905. évi november hó 22-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyváradon, 1905. évi nov. hó 7 napján

Bosnyák Gergely.

1888.

kir. bír. végrehajtó.

Egy elismerő levél.

Wilhelm Ferencz gyógyszerészlől, cs. és kir. udvari szállító Neunkirchen, Alsóausztria.

Mittersill.

Értesitem Önt, az Ön Wilhelm-féle antiarthritikus antireumatikus vértisztító-teája hét személyen, akik csuszajosok voltak, segített úgy, hogy most mind egészségesek, egy személy, ezt meg kell jegyez-nem, már egy egész éve ágyban feküdt de az én tanácsomra ivott ilyen teát, most pedig megint járhat a dolga után. Az én feleségem is nélkülözhetetlennek tartja a házban ezt a teát. A tea feltalálójának ezerszer köszönetet mondok. Ennek a teának minden házban és minden családban ott kell lennie.

Tisztetettel:

Kräll György.

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító nál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint nevesebb gyógyszerárakban és drogueriákban.

Szőnyegek,

függönyök, ágyterítők, és pokróczok a gácsi gyár bizo-
mányi raktárában

Spárga szőnyegek	25 krtól kezdve.
Manilla	40 " "
Glória	80 " "
Chenília	1.20 " "
Szövet függönyök	1.10 " "
Csipke	1.80 " "
Chenília	6.50 " "
Szövet ágyterítők	1.50 " "
Chenília	3.60 " "
Nagy asztal szőnyeg	3.20 " "

SPITZER TESTVÉREK

NAGYVARAD, Zöldfa-utca,

gyári, olesó szabott árakban kaphatók.

BELÉPÉSI FELHÍVÁS.

A Bihar megyei korona takaré- és hitelszövetkezet
1906. évi január 1-én

új évtársulatot kezd,
mely 1908. december hó végéig tart.

Egy üzletrész egy korona. A befizetési könyvecskék mindjárt a belépés
alkalmával szolgáltatnak ki.

A szövetkezet helyisége:

a Bihar megyei Takarékpénztár 1-ső emeleti üzlethelyiségében van,
Nagyváradon, Kossuth Lajos-utca 2. sz. alatt.

Jegyzések itt, valamint a földszinten levő váltó-
üzletben már a mai naptól kezdve elfogadtatnak.

Az igazgatóság,

HIRDE T É S E K

jutányos árban

felvételnek

a

„TISZÁNTÚL“

kiadóhivatalában.

Óriási szerencse Gaedickenél!

Utólérhetetlen gyűjtődém szerencséje. Hiszen Magyarországon nincsen város, hol GAEDICKE
egy vagy több főnyereményt ne fizetett volna ki. Rövid időn belül a következő nyereményeket fizettem ki szerencsés vevőimnek:

A nagy jutalmat **602.000** koronát a 62551 számra,

háromszor a nagy főnyereményt	400.000	koronát	a	11119	számra
	400.000	»	»	28916	»
	400.000	»	»	33464	»

háromszor a **100.000** koronát, továbbá a **70.000**, 4-szer **60.000**, és igen sok **30.000**, **25.000**
15.000 és **10.000** koronás nyereményeket.

A legközelebbi XVII-ik sorsjátéknál, mely újból

55.000 nyeremény és **110.000** sorsjegyből áll, **14** millió **459.000** korona sorsoltatik ki.

Főnyeremény esetleg egy millió korona!

Továbbá 1 nagy jutalom a **600.000**, 1 nyeremény a **400.000**, 1 a **200.000** 2 a **100.000**, 1 a **90.000**
2 a **80.000**, 1 a **70.000**, 2 a **60.000**, **50.000**, 40.000, 5 a **30.000**, 3 a **25.000**, 8 a **20.000**, 8 a **15.000**,
36 a **10.000** 67 a **5000** stb., stb.

Az eredeti sorsjegyek tervezet szerinti árai:

egy nyolczad	egy negyed	egy fél	egy egész
1.50 kor.	3 kor.	6 kor.	12 kor.

melyek az összeg előzetes beküldése, avagy utánvétellel küldetnek szét. Hivatalos játéktervek, valamint postai befizetési
lapok ingyen és bérmentve.

A november 23-iki húzáshoz kérem mielőbbi becses rendelését hozzám juttatni.

Gaedicke A. bankháza. Budapest, Kossuth Lajos-ut. 11.

Sorsjegyek kaphatók Nagyváradon: Lesz, és jeltz. bank. Vidor Manó papirkereskedő
Klein Ödön fűszerkereskedő és Maár és Szabó fűszerkereskedőknél. 1349

Haász Manó

kézmű- és divatáruháza

NAGYVÁRAD, Zöldfa-u. elején.

Költözk. dési idényre.

Roppant nagy mennyiség
érkezett szőnyegek, függöny
és garnitúrákból.

Mindenben az ösmert olcsó
szolid áruk. 971

Belépési felhívás!

A „Polgári (takaré- és segély-szövetkezet“
1906. január 1-én nyitja meg
11-ik évtársulatát.

A szövetkezet kizárólag azon célnak szolgál, hogy kötelező heti befizetések által, apró tőkék gyűjtésével fejlessze s ápolja a takarékosági szellemet, lehetővé teszi, hogy kisebb összegek is gyümölcsöző tőkévé nőhessenek s így mindazoknak, kik keresetüknek csak kis részét tudják félretenni, szövetkezetünk valóságos gyűjtőpénztára.

A kötelező heti befizetés minden jegyzet üzlet rész után 20 fillér, mely 3 évig vagyis 156 héten át fizetendő, mely idő lejártá után az összegyűjtött tőke osztalékkal együtt kiadatik.

Tagok felvétele s az új törzsbetéti könyvecskék kiadása mai naptól kezdve d. e. 9-12-ig d. u. 3-5 óráig a szövetkezet hivatalos helyiségében (Kossuth Lajos-utca sz.) eszközöltetik Nagyvárad, 1905. nov. 6.

Az igazgatóság.

A 11-ik évtársulat befizetési napjai:

Szerdán délután . . . 3-5-ig,
Pénteken . . . 3-5-ig.

Uj üzlet.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a mélyen tisztelt vevőközönséget, hogy helyben a

Fő-utcán

ujjonnan épült Stern-palotában, a Széchenyi-szállodával szemben egy

**fűszer-, csemege-
üzletet nyitottam.**

Hol is mint városunkban jelenlegi vállalatom hézagot pótló intézmény, amennyiben főelvem a legkisebb bevásárlásnál is a nagybani árakat alkalmazni a legfinomabb elsőrendű áruk és pontos előzőkeny kiszolgálás, amidőn is kegyes támogatásukért esedez

mély tisztelettel:

Bla ha Istvánné.

Helybeli megrendelések
azonnal házhoz küldetnek, vidékiek díjtalan
csomagolással vasúthoz szállítva.

Óriási szerencse Törökhnél!

Felülmulhatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 21 millió koronánál több nyeresémet fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; egyedül az utóbbi 6 hónapban a 2 legnagyobb nyeresémet, és pedig:

kétszer a nagy jutalmat a **600.000** koronás főnyeresémet

a legnagyobb **400.000**

továbbá 4 a 100.000, 3 a 90.000, 2 a 80.000, 3 a 70.000, 3 a 60.000, több 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000, 10.000 koronás és ezeken kívül még sok egyéb nagy nyeresémet.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb megkezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 16. magyar osztálysorsjátékban **110.000** sorsjegyre ismét **55.000** pénznyeresémet jut

összesen **14 millió 459.000 korona** hatalmas összeget sorsolnak ki

Rendelje meg a neve mellett

álló szerencseszámot!

Sok pénz széppé varázsolja az életet! Talán meglepi a férj a feleséget vagy az asszony az urát a neve mellett álló sorsjegy megvétele által egy főnyeresémmel. A véletlen vagy szerencze játszik az életben és könnyen meglehet, hogy éppen egy szerencsés véletlen folytán a neve mellett számot eltalálta, melyre egy nagy nyeresémet jut.

Adám, Adél	12109	Dezső, Erzsébet	65878	Iván, Jolán	2333	Otto, Melánia	21451
Adolár, Agnes	3223	Ede, Ész er	4043	Jakab, Józsa	93322	Ódón, Nerezsiz	55177
Adolf, Agota	22037	Elok, Etel	41799	János, Judit	35597	Pál, Neszli	2737
Agoston, Amália	60017	Elemér, Flóra	107273	Jeno, Juliska	54895	Peter, Olga	51505
Aladár, Anna	41777	Emil, Franciska	32443	József, Karolin	17339	Pista, Paula	101969
Albert, Anatólia	74366	Endre, Frida	92777	Kálmán, Katinka	63775	Richard, Pelagie	34555
Alfréd, Apollonia	20292	Ernő, Genováva	52551	Károly, Katalin	48741	Róbert, Petronela	79787
Akos, Aranka	101001	Perenc, Gertrud	12115	Kornél, Klára	66344	Rudolf, Piroška	12533
Ambras, Berta	50901	Frigyos, Gabriella	93989	Kristóf, Klotild	7279	Salamon, Regina	65227
András, Blanka	35266	Fülöp, Gizella	60037	Lajos, Kornélia	109707	Samu, Rózsika	17718
Antal, Boróka	2392	Gábor, Hedvig	20099	László, Krisztina	50919	Sándor, Rozalia	38107
Arnold, Boriska	90372	Gáspár, Helena	79747	Leó, Kunigunda	96922	Simon, Sári	107397
Árpád, Betti	32417	Gergely, Henriett	51631	Lipót, Laura	21624	Tamás, Sarolta	48564
Arthur, Belta	105317	Géza, Hermína	38997	Lőrinc, Leake	66922	Tibor, Szeréna	74374
Aurél, Brigitta	13223	Gusztáv, Kilda	2736	Manó, Leonia	6270	Thamer, Theodora	2727
Attila, Cecilia	52333	György, Ibolyka	55487	Márton, Lidia	54484	Tivadár, Teréz	34950
Balasz, Cornelia	74397	Gyula, Iduska	35375	Márton, Lida	95297	Tobias, Terus	55477
Balint, Dóra	24034	Henrik, Ilona	34477	Mátyás, Ludmilla	52977	Vendel, Valeria	20005
Barnabas, Dorottya	9001	Hermann, Ilma	92792	Micahy, Lajza	24292	Viktor, Veronika	101011
Bela, Cecilia	38277	Hugó, Ilka	46495	Miklós, Magdolna	65146	Vilmos, Viktória	50908
Benedek, Eufemia	108855	Ignác, Irén	12115	Miksa, Melvin	48562	Vince, Vilma	12413
Bernát, Emma	51377	Illés, Irma	45273	Mór, Margit	42506	Zoltán, Zsófia	65565
Daniel, Ernestin	101911	Imre, Izabena	109333	Nándor, Mária	109689	Zsigmond, Zsuzsanna	5463
David, Eva	16364	István, Zsóka	27134	Orbán, Márta	53784		
Dénes, Evelin	92157	Isidor, Johanna	33077	Ószkár, Maúld	67197		

Legnagyobb nyeresémet esetleg **1,000.000** korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyer. 400.000, 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 5 a 40.000, 3 a 30.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 10000 K és még sok egyéb nyeresémet.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt. —.75 vagy kor. 1.50 1/4 eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy 3 kor.
1/2 » » » 3.— » » 6.— 1 » » » 6.— » » 12.—

A sorsjegyeket utánvétel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket fenti eredeti szerencsesorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

i. évi november hó 23-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután ezen szerencseszámok gyorsan elfognak és az I. osztály huzása már november 23-án és 24-én okvetlenül meglesz.

TÖRÖK A. és T. SA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruhánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4a.

II. fiók: Múzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.